СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ СОЮЗ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ РІК XLV. Ч. 95. Джерзі Сіти, Н. Дж., субота, 24-го квітня, 1937. VOL. XLV. No. 95. Jersey City, N. J., Saturday, April 24, 1937. THREE CENTS

СТРАШАТЬ КОНГРЕС ПІДВИШКОЮ ПОДАТКІВ

ВАШИНҐТОН. — Прихильники заведення ощадностей у федеральних видатках почали в конгресі завзяту кампанію за заведення ще більших ощадностей від тих, які пропонує президент Рузвелт. Вони спираються покищо на „кампанію підшептів", що, мовляв, конґрес буде примушений підбільшити податки, як він не ухвалить зниження видатків.

„Кампанія підшептів" уже тепер каже, що конгрес має до вибору між заведенням ощадностей на допомогу безробітним та заведенням податків від продажів і збільшення безпосереднього доходового податку.

АДМІРАЛ ПРОТИ ВМІШУВАННЯ У ВІЙНУ.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. — У Муніципальній Конвенційній Галі відбулося масове віче, котрим відкрито загально-краєву кампанію проти „чужинецьких воєн". Між бесідниками був віцеадмірал Ричард Бирд, відомий зо своїх подорожей до південного бігуна, почесний предсідник „хрестоносного походу проти чужинецьких воєн". У своїй промові Бирд виходив із заложення, що світова війна знищилаб зовсім людську цивілізацію. На його думку, американський уряд повинен ужити всього свого впливу для здержання збройного конфлікту. Одначе, говорив він, словами війни здержати не можна; для цього треба зорганізування великих народніх мас, що противляться війні.

У Ню Йорку відбулися великі демонстрації студентів за мир. Бесідники виступали проти збільшування видатків на військові цілі й закликали студентів відмовляти урядові послуху на випадок нової війни та таврувати всяких диктаторів. Католицькі студенти не взяли участи в цій демонстрації, кажучи, що це демонстрація не проти війни, а за війну клас.

ПОСТУП ПЕРЕГОВОРІВ В ОШАВІ.

ТОРОНТО. — У канцелярії премієра провінції Онтаріо, Гепберна, підписано тимчасову угоду про полагодження страйку автомобільних робітників Ґенеральної Моторової Корпорації. Угоду мають предложити загальним зборам робітників до затвердження.

Завідатель автомобільного підприємства заявив, що він відкриє працю в понеділок, як робітники півердять угоду.

КОРОТКИЙ СИДЯЧИЙ СТРАЙК У НЮ ДЖЕРЗІ.

ГАРИСОН (Ню Джерзі). — Не зважаючи на те, що Гофмен, стейтовий губернатор, загрозив був, що ніколи не допустить до сидячого страйку в стейті Ню Джерзі, такий страйк вибух зовсім несподівано в місцевій фабриці підприємства „Крусибел Стіл Ко. оф Америка". Робітники сиділи в фабриці без праці цілий день у четвер і покинули її три чверти на сему вечором, як підприємство згодилося скликати переговори з представниками робітників на день 3 травня.

ПОЛІЦІЯ ЗНАЙШЛА „ФАТЕРА ДІВАЙНА".

МИЛФОРД (Конетикот). — Поліція арештувала тут „фатера Дівайна" у пивниці одного дому, що вважався за філію нюйорського „неба" муринського проповідника. „Фатера Дівайна", котрого його прихильники вважають богом, віддано в руки нюйорської поліції, котра хоче його допитувати за ріжні афери.

Як його приведено на поліційну стацію й начальник стації запитався, як він називається, проповідник відповів: „Мейджор Дівайн". „Де ви мешкаєте?" — питався поліцай. Мурин подав адресу. „Скільки вам літ?" — питався далі поліцай. Запитаний подумав і сказав: „Я не знаю". З нього знято фотографії й відтиски його пальців.

СЛІДСТВО РОЗКРИВАЄ ЗЛОВЖИТКИ ПОЛІЦІЇ.

ВАШИНҐТОН. — На переслуханню перед сенатським субкомітетом Ла Фолета ставав як свідок Генрі Луис, заступник шерифа повіту Гарлен, у Кентокі, і зізнав, що він брав від повіту платню в сумі 200 долярів місячно, але з тої платні мусів віддавати 110 долярів шерифові повіту.

Один юнійний організатор зізнав, як за ним слідкували крок у крок депутати цього шерифа та грозили пімстою, якщо він не забереться з повіту.

ЗНОВ ЗАВОДЯТЬ „ЛІТНІЙ ЧАС".

ВАШИНҐТОН. — У неділю в ночі посунуть годинники на одну годину вперед у всіх тих місцевостях, що завели в себе „щадження денного світла".

У Злучених Державах заведено це щадження у великій частині краю, так, що воно відноситься до 30 міліонів осіб. Заведено його теж у великій частині Канади. В Европі воно заведене в 5 краях. У Голяндії воно починається з днем 22 травня.

ОЗЕРНІ СУДНА НА ВИРІБ ЗБРОЇ.

Фірми старого заліза в Торонті (Канада), здебільша жидівські, закупили 22 озерні кораблі, щоб їх розібрати, поторощити та відпродати на перетоплення для гармат в Европі. Фірма Франкеля закупила 14 кораблів — вантажних і пасажирських. У Торонті великий рух за старий метал. Їздять аж на фарми скуповувати старі авта, жниварки й ріжні рільничі машинерії. У місті повизбирували все до шрубки. Такого руху між „драньтярами" не чувано ще як від останньої війни. Причина у тому є вісти про війну та ціни на старих металях, що підскочили з 14 до 23 долярів у короткім часі. Жиди мають монополь на торгування старим металем у місті, і багато з них іще за минулої війни дорobились на тім міліонів, хоч українців від того промислу ніхто не відганяв. Нині багато безробітних українців звозять на ті склади старе дрантя, яке визбирують возиками по місті, і відпродують за безцін. І нині ще не запізно кількомъ „рексарам" взятись до діла на більшу скалю обєднанням. У тому старому дрантю стільки золота, що в горах північного Онтеріо. Війна видасть новий збір у Торонті і т. зв. „рексарських міліонерів".

КРАЙ, ДЕ НЕМА ЗЛОДІЇВ.

На малому острівці Ґіярнес у фйорді Горсен, Норвеґія, трапився нечуваний випадок: з одної місцевої крамниці вкрали вночі 300 норвеських корон.

В тихому рибальському селі закипіло. Бурмістр острівця ствердив у місцевих хроніках, що останній випадок крадіжу трапився там у 1834 р., отже більше як 100 літ тому. Слово „крадіж" вийшло зовсім з ужиивання місцевого населення.

Слідство устійнило, що каса; як теж входові двері до крамниці, були — як звичайно — отворені. В Ґіярнес ніхто нічого не замикає, бож відомо, що там нема злодіїв. Всі переконані, що крадіжу допустився якийсь морський грабіжник, який нічию прибув на островець. Вони виключають можливість, щоб хтось місцевий міг допуститися такого гаебного вчинку.

ЕМІҐРАЦІЙНІ ГІЄНИ.

Прокураторський уряд у Варшаві повів слідство в справі викритої недавно еміграційної афери, що її жертвою впали робітники, які бажали поїхати на роботи до Франції. Аферисти вимантовували гроші від робітників і обіцювали їм працю в Франції. Слідство ведуть у порозумінню з французькою поліцією.

„ДІМ ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ" РОЗКИДАЄ ГРОШІ.

„Красная Звезда" повідомляє, що „Дім червоної армії" в Києві марнує десятки і сотки тисяч рублів і взагалі видає гроші без усякої контролі. В 1935. році змарновано 150 тисяч рублів, минулого року 85 тисяч руб., а в січні ц. р. вже змарновано 10 тисяч рублів.

ПОЛІЦІЯ ГРАБИТЬ.

В Лішні, пов. Дрогобич, польська поліція напала на домівку Рідної Школи, де відбувалася проба хору. Поліція переводила ревізію серед співаків у той спосіб, що забирала від них годинники, папіросниці й інші речі. Ревізію в дівчат переводила служниця поліції. В часі ревізії нічого нелеґального не знайшли. Поліція відійшла, але забраних годинників і папіросниць поліції не звернули.

ЗА НАДГРОБНУ ПРОМОВУ, ПІСНІ Й НЕДОПУЩЕННЯ ДО РОЗКОПАННЯ МОГИЛИ.

Перед окружним судом у Тернополі відбулася розправа проти Миколи Івасечка з Константинівки і тов. з Ходачкова Молого за те, що М. Івасечко виголосив патріотичну промову 12. червня м. р. над гробом пок. бл. п. Ю. Недошитка, якого вбили члени „Стшельца" з Ходачкова Малого. Прокуратор закидав в акті обвинувачення, що українська молодь, ідучи за словами Івасечка, була ворожо наставлена до польського народу й навіть була здібна до кривавого „одвету". Прокуратор дальше обвинувачує, що Павло Попів і Михайло Попільняк співали протидержавні пісні, а Захар Недошитко не хотів допустити до розкопання могили бл. п. Ю. Недошитка, яку то могилу висипала місцева молодь Ходачкова, а староство в Тернополі дало розпорядок, щоб цю могилу усунути. По переслуханню 9 прокураторських свідків і 23 свідків оборони суд засудив Миколу Івасечка, купця в Скалаті, на 8 місяців вязниці і 20 зл. судових коштів, Павла Попова й Михайла Попільняка по 4 місяці вязниці, а Захара Недошитка на 3 місяці вязниці. Усім зачислено слідчий арешт.

СЛУЖНИЦЯ-УСИПЛЯЧКА.

Окружний суд у Варшаві розглядав справу професійної злодійки Гелени Лінец, що, користуючися сфальшованим свідоцтвом, згодилася до служби, заспала свою хлібодавчиню при помочі засипляючих середників і обікрала мешкання. Г. Лінец приняла до праці М. Скшипцова на основі свідоцтва на назвище Г. Путерп. Зараз першої днини Скшипцова заснула хоробливим сном, випивши злаждений служницею чай. Коли пробудилася, служниці вже не було в мешканні. Разом з нею щезла біжутерія вартости кільках тисяч злотих та кількасот злотих готівкою. Пошкодована пізнала злодійку в альбомі злодіїв. При арештованій знайшли кілька сфальшованих свідоцтв на ріжні назвища.

СКІЛЬКИ КІЛЬОМЕТРІВ ПРОХОДИТЬ ЛИСТОНОША?

В. Австралії в місті Сідней спенсіонувався листоноша після 51 літ ненаганної служби. Легко обчислив, що за той час пройшов 177,000 км. (Обвід земної кулі має усього 40,000 км.). Від бездільного життя О'Дріксоль захворів і лікар записав йому прогульку кілька кільометрів денно. Емерит очевидно вибужав і докінчує пятий обвід земної кулі.

ПЕРША ЛИТОВСЬКА ЕНЦИКЛЬОПЕДІЯ.

Литва видає свою першу енциклопедію. Вона буде складатися з 15 томів, з яких 5 уже появилися друком. Над опрацюванням тієї енциклопедії працюють професори ковенського університету. Видання перших 5 томів коштувало понад один міліон літів. Видавництво фінансує литовський Фонд Культури. Проєкт видання литовської енциклопедії існував уже від 1909. р. і аж тепер його реалізують. Видавництво має понад 5 тисяч передплатників.

ВТОНУВ У РІЦІ ПІД ВУЛИЦЯМИ МІСТА.

До т. зв. Торунської Струги впав 5-літній Єжи Радзінський. Впав він у місці, де річка звертається до Висли окремим коритом під поверхнею землі. Сильна струя води понесла хлопця під вулицями Торуня (на Помор'ю) аж до місця, де Струга вливається до Висли. Хлопець утонув.

ТВОРЯТЬ ПОЛІЦІЙНІ РЕЗЕРВИ В КАНАДІ.

З огляду на це, що число державної поліції в Канаді є замале, в отавськім парляменті внесено законопроєкт на побільшення поліції через додання до неї резерви, зложеної з 300 молодих людей. Та резерва в першім році буде вправлятися впродовж трьох місяців. У дальших роках будуть покликувані на вправи на час одного місяця. Резервові поліцаї будуть побирати платню тільки підчас чинної служби.

ПІМСТА ЖІНКИ.

Дня 21. березня ц. р., нічию вибухнула пожежа в забудуваннях Г. Фука в Тенетиськах, повіт Рава Руська. Вогонь зараз погасили. Слідство виявило, що вогонь підложила жінка Фука, Катерина, щоб спалити будинки мужа, з яким вона від якогось часу живе в незгоді. Фукову арештували.

СХОПИЛИ ОБМАНЦІВ „НА КУВЕРТУ".

У Львові схопили Маріяна й Софію Збишевських з Ціханова й Ірину Маркоцьку з Воломіна коло Варшави, що прибули до Львова „на гостинні виступи". Вони вимантили гроші „на куверту" перед палестинським урядом і Банком Польским. Підчас ревізії знайшли при них куверти в ріжних краях, потяті часописи, бляшані кружки, книжечку П.К.О. й чотири ріжні капелюхи до перебирання.

ПІВ МІЛІОНА ДУШ НА ДОПОМОЗІ.

Домініяльний міністер праці Роджерс на днях заявив в отавськім парляменті, що від цю хвилю число безробітних у Канаді виносить 500,000 душ.

БУДУЮТЬ ПЕРШИЙ РИМО-КАТОЛИЦЬКИЙ КОСТЕЛ У СЕРЕДНІЙ ЛЕМКІВЩИНІ.

У Висовій-Лікувальний Стації, горлицького пов., горстка поляків зачала будувати костел. Тарнівська єпископська курія вже призначила туди ксьондза. Полонізація робить поступи!

ВЕЛИКИЙ УСПІХ ЛЮБКИ КОЛЕССИ В ЛОНДОНІ

ЛОНДОН. — Українське Бюро доносить, що 8 ц. м. відбувся в Лондоні з великим успіхом в Ґротріян Гол концерт нашої славної піяністки Любки Колесси. Мистецька гра панни Любки викликала за кожною точкою у вибагливої англійської публики бурі оплесків. Концерт складався з вибраних творів Баха, Шопена й Шумана. Особливо ніжно і з великим чуттям передавала наша артистка твори Шопена. Після концерту не хотіла публика опускати салі і доти викликала панну Любку, доки вона не заграла ще дечого на закінчення цього вечора.

Попереднього дня, в середу, влаштував Англо-Український Комітет у домі лейді Мелвіл окремий вечерок у честь рідкої гості. Присутніх було біля 60 осіб, між ними австрійський міністер барон Франкенштайн, віцеграф і місс Кано, литовський аташе, інші представники дипльоматичного корпусу, як також дехто з послів та численні англійські і чужинецькі журналісти. Підчас вечерка панна Любка відіграла низку українських композицій Вербицького і Нижанковського, а при кінці варіяції із Штравса. Приняття тревало від 5:30 до 8 вечором. Лейді Мелвіл є жінкою пок. сер Джеймса Мелвіла, бувшого міністра справедливости, і є широко знана в англійських консервативних кругах.

ПОЛЬЩА СТАЄ ВИРАЗНО НА ШЛЯХ АНТИСЕМІТИЗМУ.

ВАРШАВА. — Полковник Ян Ковалевський в імені новоствореної польської фашистівської партії „Табор національної єдности" заявив кореспондентам, що жидам вступ до цеї партії таки заборонений. Він притім сказав: „Жидівське питання в цьому краю є найголовнішою проблемою. Жидів є забагато. Розвязкою може бути в першій мірі масова еміграція і ми пробуємо її перевести. Одначе ми не можемо ждати, аж це питання розвяжеться само собою і жиди зникнуть, бо ми без проволоки мусимо знайти заняття для польських громадян, у ремеслі, торговлі і промислі. Ми не можемо тратити часу і мусимо спольонізувати ці галузи, щоб дати їм змогу грати належну ролю в економічнім і культурнім життю краю".

ПОЛЬСЬКИЙ УРЯД ДИКТУЄ, КОМУ ПРОДАВАТИ ЗЕМЛЮ.

ВАРШАВА. — Щоб не допустити українців і інших не-польських громадян до купна землі, польський уряд видав закон, на основі якого продаючий мусить зголосити продаж до уряду, а уряд каже, кому продати. У звязку з цим польський часопис „АБЦ" подає таку новинку: „Власник фільварку, Міґуфка, на Волині, зголосив подання у справі дозволу продати 2 гектари землі своїм двом сусідам. На це староство відписало, що не дозволяє продати землю цим двом сусідам, зате поручає якогось Лоґіновича, який висловив старостві бажання купити цю землю. Власник фільварку згодився продати йому землю, але коли прийшлося до продажу, показалося, що Лонгінович не має грошей".

БОЛЬШЕВИКИ ПОЧИНАЮТЬ КОКЕТУВАТИ З РЕЛІҐІЄЮ.

МОСКВА. — В Советах ідуть великі переміни не тільки в пересуненні високих урядників і провідників, але також в основних засадах духової культури. Вже отверто від року пропаґується совєтський патріотизм, у якому підчеркується такі ідеалістичні моменти як „честь і славу батьківщини". Рівночасно з тим виключається марксизм з інтерпретації московської історії та карається тих учених, які притемнюють блискучі сторінки старої царської Росії. А тепер большевики починають кокетувати з церквою і религією з наміром запрягти їх до служби свому режимові. Московська „Правда" з 3 квітня ц. р. бере отверто в оборону одну вчительку, яку місцеві власти переводили на релігійних практиках, і каже дослівно: „Віруючий не є ворог совєтської влади; це треба твердо сказати. Релігійні забобони треба поборювати антирелігійною пропаґандою, а не усуненням з праці, не адміністраційними методами".

ДАЛЬШІ МАСОВІ АРЕШТИ В СОВЄТАХ.

МОСКВА. — Совєтська влада далі масово арештує комуністів у своїх рядах, і серед наукових кругів. Арештовано заступника комісара справедливости і автора наукових праць Пашуканіса. Серед арештованих знаходяться також історики і письменники Невський, Пйонтковський, Балін, Фрідлянд, Зейдель і Дубинін. Усіх їх обвинувачують у „троцькізмі". Арештовано також кількох співредакторів „Комуніста" і „Большевицького Колхоза".

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ОЩАДНОСТИ, ТА В ЧОМУ?

Президент Злучених Держав виступив перед конґресом з посланієм про податкову політику, в котрім він радить завести ощадности в видатках.

Президент каже, що приходи федерального уряду в останньому році зменшилися, властиво недобір уряду зріс більше, ніж він сподівався. Колиб уряд видавав далі так багато, як він видавав досі, то ріжниця між приходами й розходами зростала би, буджет ставав би щораз більше незрівноважений. Президент промовляє за зрівноваження буджету, себто видатків з приходами. Він радить обнижити видатки уряду, між іншим радить видавати на допомогу безробітних усього півтора біліона долярів.

Основним думкам цього послання приплеснули купці й промисловці. Їм подобалася думка балянсування буджету й обниження видатків уряду, бо тоді вони можуть домагатися зниження податків. Цього вони відразу й стали домагатись, а щоб це уможливити, то крайніші з них стали домагатися ще дальшого зниження видатків на допомогові роботи — до одного біліона.

Проти цеї течії піднимається друга течія, котра противиться знижуванню видатків федерального уряду на допомогові роботи. Ці люди кажуть, що ощадність є тоді ощадністю, коли вона є розумна, коли не робиться видатків, що є справді розтратою, себто непотрібним видатком. Вони вказують, що від 1933 року найбільше зросли видатки на так звану „національну оборону", та кажуть, що якби зменшити видатки на неї, то Злучені Держави не були би виставлені на більшу небезпеку, як вони виставлені нині. Зменшування видатків на безробітних або на діткнених посухою фармерів не є ніякою ощадністю, бо видатки на ті цілі є зайві, але необхідні. Допомога цим людям мусить бути дана не лише в їх інтересі, але й в інтересі купців і фабрикантів, бо як, наприклад, 5 міліонів людей лишиться без підтримки, то це відіб'ється фатально на всьому промисловому й торговельному руху в краю.

Проти дальшого задержання видатків на допомогові роботи повстають завзяті прихильники зрівноваження буджету. Вони горлають, що як буджет не буде зрівноважений, то краєві грозить руїна. Якби край видавав справді дуже багато більше, ніж він збирає, то справді це могло би скінчитися руїною. Одначе край тої величини, що Злучені Держави, найбагатша країна в світі, не може говорити про небезпеку фінансової руїни з того, що її державний довг кожного року росте на півтретя до пятьох біліонів долярів. Є в світі держави, багато, багато слабші, які кожного року затягають такі довги, а проте вони про державну руїну ще не говорять. Говорити про можливість руїни Злучених Держав від того, що вони будуть далі давати допомоги на роботи для безробітних, може хіба людина, що свої близькі шкірні інтереси ставить понад інтереси всього громадянства. Якби край мав піти в тому напрямі, то якраз тоді він, скорше чи пізніше, знайдеться в безвихідному положенню.

БУДЬМО ГОТОВІ!

(Надіслана стаття).

II.

Та як жеж стоять **справи военної підготови** серед українців в Америці й Канаді? Ми, тут на українських землях під Польщею, про це майже нічого не знаємо. Бо тих американсько-українських ґазет, з яких можна би про це довідатися, Польща до краю не пускає. А з Америки теж ніхто про це не пише. А це не є добре. Бо кожна вістка про українську активність за кордоном є для нас у краю великою потіхою і великим підбадьоренням. Можу сказати, що я всетаки маю певний звязок з Америкою. Але з того, що довідуюся, не бачу, щоб там була ведена **серіозна робота** у справі военної підготови. Певно, що це гарно, що ви там пишаетеся „січовими" чи „стрілецькими" **назвами,** що закладаєте навіть січові та стрілецькі **гуртки,** що стоїте на „позір!" при панахидах, що виступаєте умундуровані в ріжних **парадах,** на концертах і фестинах і т. п. І залишаю на боці справу матеріяльної допомоги Рідному Краєві, справу добру і корисну, але глявджу на те все тільки з боку вашої підготови на випадок нового конфлікту і нової революції в Україні. А з цього останнього й найважнішого боку вся та робота, про яку я вже вище натякнув, є цілком невистарчальною.

Поляки в Америці мали до світової війни ріжного роду „Соколів", „Уланів", „Гусарів", а все те — в дуже пишних мундурах. Та під впливом Пілсудського почали поляки і в Америці глядіти інакшими очима на свої паради в пишних мундурах. Назвали вони тоді ці паради **„маскарадами"** і взялися за іншу роботу, якої вислідом було це, що у своїм часі Злучені Держави дали 28,000 польських жовнірів, що ввійшли в армію Галера і пішли поневолювати — українські землі.

Українців є в Америці менше ніж поляків. Та проте якою великою булоб це допомогою для української справи, якщоб у випадку нового военого конфлікту могли американські українці доставити Рідному Краєві хочби яких 2,000 добре вишколених підстаршин і яких 800 старшин! Бо в краю відносини такі, що навіть „Лугам", що є дозволені польською владою, не можна робити вправ з крісами, як це дозволено „Стшельцам". Супроти цього це певне, що як не матимемо широких, по військовому вишколених кругів, то знову повторяться **нові Крути,** тільки далеко траґічніші. Блофом буде для нас і та Лугова Армія, на яку дехто числить, рахуючися з походом на Совети, якщо не буде дана луговикам можність відбути правильне військове вишколення.

Ми славимо тепер жертви Крут, але чи ми що робимо, щоб Крути не повторились?

В краю можна зорґанізувати великі маси молоді й підховати її до цього, щоби була готова жертвувати своє життя за українську справу. Але в Америці треба робити щось більше. Треба підготовити кадри підстаршин і старшин, які допомоглиб у короткому часі перетворити зорґанізовані маси молоді у військово вишколених жовнірів, спосібних до боротьби на військовий лад. Та яка не булаб ситуація в краю і хтоб не піднімав боротьбу, тих наших підстаршин і старшин буде треба, бож наприклад в Україні під Советами буде повно українського війська, як там вибухне нова революція, але певно буде дуже мало українських підстаршин і старшин. Бо старшинами є там москалі. Можна припустити, що свідоме українське вояцтво зліквідує тих йому чужих старшин, але на їх місце треба буде негайно поставити своїх свідомих і добрих українців, вишколених у військовому ділі. Памятаймо, що саме про подібні справи добре думав Пілсудський ще до світової війни, коли підготовляв поляків до боротьби за визволення Польщі. І ми теж повинні мати цю справу на оці, коли думаємо серіозно про справу визволення України.

Але скажете мені, що чейже там у вас в Америці щось робиться на тім полі. Бо от доносить нераз краєва преса як вістку з Америки, що ось у тій чи іншій місцевости **посвячено український літак.** Гарно. Я не сумніваюся в добру інтенцію тих, що це роблять і складають на такі цілі гроші. Але заразом дозволю собі навести думку тих, що тут над цею справою глибше застановлялись, а застановляючись, прийшли до переконання, що гроші, видавані на літаки, як це є в Америці, можнаб ужити на корисніші цілі. Таж практичніше булоб видати **військовий підручник** — теоретичний чи практичний. Перед війною видано в нас „Впоряд піхотинців" (видав „Український Січовий Союз"), і цей „Впоряд" уже тепер є велика рідкість. Треба зладити нове видання і пристосувати до нових військових вимог, але нема кому це видати, бо нема фондів. А коли вже беремося до летунства, то треба видати і **підручник для летунів.** Летунська школа потрібна, але не витрачуймо грошей на нові літаки, бо грошей треба на інші цілі, теж конечні, звязані з підготовою наших мас до зриву в огні нової военної завірухи. Заразом розбираймо справу холоднокровно. Не недоцінюймо її, але й не переціннюймо. Бож бачимо, що в Еспанії, де вживають літаків головно до розвідчої служби, може ворог і ту службу звести до нулі — при помочі своїх літаків. І, як показується, і літаки-бомбомети більш наводять страху, ніж наносять правдивої шкоди, коли глядіти на це з чисто военного боку. Адже вже й большевицькі військові знавці зачинають поволі сумніватись у велику силу їхнього летунства, яким досі блофували світ.

Не хочу заходити тут далеко. Тільки підношу це на те, щоб ми гляділи на такі справи спокійно й розважно і бралися до них — у міру наших сил. Бо важне є те, щоб в Америці й Канаді були **обєднані** всі ті гурти, що думають серіозно про **правдиву** військову підготову. Бо тих, що тільки радіб хвалитися своїми пишними мундурами і „шаржами", що начіплюють собі відзнак, мов які „ґенерали", і дбають про те, щоб по кожній параді була знята з них **фотоґрафія** — серіозно брати не можна. Це є та „маскарада", з якою ще до війни так завзято боролася польська преса. З таких „парадників" користи не буде, бо військова підготова — це **тихе і скромне** діло; це не „політиканство", це не сварка за монархію чи демократію, а підготова бути **спосібним** послужити українській справі своїм військовим знанням і своєю готовістю наложити в потребі й головою за рідну справу. До такої підготови я підтягаю і тих, що добре вивчують **чужі мови,** що добре пізнають шляхи, якими йде політика світових держав, і що роздумують уже тепер над тим, якими способами можна би приєднати ці держави на сторону справи незалежности України. В Рідним Краю нема для нашої **молоді** можливости набувати такого знання — теоретичного й практичного. Але є такі можливости для української молоді в Злучених Державах і Канаді. Тому хай і вона думає вже тепер про те, щоби була в даним моменті готова послужити українській справі — й на дипльоматичному полі.

Клим Обух.

БЕРЕЖІТЬ ДІТЕЙ

(Осторога протиалькогольного товариства „Відродження" перед алькоголем).

Є багато батьків, що самі не розуміють та не знають, як алькоголь шкодить дитині. Вони навіть не підозрівають, що, вживаючи алькоголю, вони шкодять не лише собі, але в першу чергу й своїм дітям. Як це так?

Отож алькоголь руйнує орґанізм людини та викликує в ньому тяжкі зміни. Ці зміни, наче страшна печатка, не даються стерти, бо вони ушкодили в людині найістотнішу, найніжнішу будову в самих клітинах; як кажемо, вони ушкодили зразкову матерію та припинили її виродження. Заки ще в людини появляться діти, вона вже затруїла цей орґанізм, з якого ці діти мають витворитися. Тому то в **пяниць родяться хворі діти.** Вони або з роду каліки, або стають ними опісля. Каліки на тілі і душі, пізніші налогові пяниці та злочинці. Кажемо отже, що алькоголь деґенерує, нищить і зводить родини, а в слід за цим цілі народи. Діти пяниць або родяться мертві, або обтяжені всякими каліцтвами, як от водою в голові, розрізаною губою (вовча або заяча паща), кривими ногами, умовим упослідженням. Це останнє спричинює, що з таких дітей виростають ідіоти, слабоумні одиниці, або якщо не доходить до такого сильного ушкодження їхнього мізку ще в зародку, то вони стають тільки менше вартісні, менше здібні. В них не дописує память і інтеліґенція, зате такі діти мають нахил до всяких злосливих збитків, знущаються над звірятами, бють і мучать слабших від себе, завчасу крадуть та обманюють. Очевидно, що з таких дітей опісля виростають злочинці, лінтяї, волоцюги, нероби і загалом шумовиння, яке опісля заповняє тюрми, доми для божевільних та захисти для калік. Ще гірше: вони стають закалою свойого народу та його шкідниками.

Такі страшні дарування дають батьки-пяниці своїм дітям, виправляючи їх на світ. Опісля дивуються, чому це в них діти не ведуться!

Алькоголь не тільки дістається до клітини батьків (отже й зародкових), ушкоджуючи їх, але й до їхніх соків, отже до крови і молока жінки. З молоком випиває його немовля.

Кормлячій матері слід це добре знати, що алькоголь дістається не тільки до крови, але також і до молока. Тому мусить дуже здержуватися, щоб не труїти алькоголем своєї дитини. Опій, морфіна й інші не входять у такій мірі до крови, як алькоголь, але дитина на ці наркотики є дуже вразлива. Інші ліки, як бром, йод, живе срібло, можна заживати, бо переведені досліди виказали малі їх сліди в молоці. Замалі, щоб пошкодити дитині, але також замалі, щоб пр. через вщіплення кормлячій матері живого срібла можна було помогти дитині. Поширений дотепер перестрах, що кормляча мати через ліки шкодить дитині, є безосновний.

Отже найнебезпечнішим наркотиком для будучої матери є алькоголь, тому, що він, випитий, майже в цілості дістається до крови і до молока. Тому треба би не тільки здержуватися, чи пити умірковано, але зовсім перестати, бо дитина пе також умірковано в лоні матери і при грудях і вже маленькою затроюється алькоголем і вже маленькою виховується на майбутнього пяницю.

Та зіпсуття зародка не йде само. При доброму вихованні можна би дечого уникнути, дещо можна би направити. Але яке виховання можуть дати батьки, що самі пють? Ці батьки, несвідомі свойого злочину, дають пити своїм нещасним і так спадково обтяженим дітям. Якби знали, що це такий злочин, може би самі не були пили, а вже напевно не напувалиб дітей отрутою. Але ці батьки-злочинці ще й далі ведуть свою страшну роботу. Вони дають пити дітям! Цим маленьким дітям, що в школі підносять ці дрібненькі ручки, і тим старшим, які вже самі жадібно витягають руки по алькоголь. Якже вони, сердечні, можуть знати, що цього не слід робити, коли вони бачили вдома такий приклад, так їх виховали батьки, привчили їх пити отруту, зробили їх нещасними рабами налогу, та кинули їх на поталу виродженню та злочинові. Так отже діти пють, продовжуючи страшне й неславне діло батьків та котяться щораз нижче і нижче. Вулиця, шпиталь, тюрма — це місця, де кінчать своє нещасне життя. Алеж, як жили його родичі? Може бути, що були робітниками, чи інтеліґентами, чи чимнебудь. Якщо не були дуже обтяжені і самі не дуже пили, якось переживали це життя і може не дійшли до останніх границь зла. Всетаки ніколи діти алькоголіків не доходять до ніякого добра, не доробляються, не підносяться вище, тільки навпаки, спадають нижче і нижче.

Що алькоголь веде до ґенерації і вимирання народів — загально відоме. Миж знаємо, що американські індіяни попали в ярмо і майже вигинули не від меча, бо це нарід сильний і хоробрий, тільки від горівки, яку їм принесли „культурні" европейці. Ми читаємо, що від горівки вигинуло племя маорі, що жило колись у Малій Зеляндії, а лишилися після нього тільки хати, запалі в землю та завалені паркани, затичені пляшками від алькоголю. Деґенерація і вимирання обняли тепер муринів, що надто поквапно кинулися пити французькі та анґлійські гарячі напитки.

І знаємо, що це грозить кожному народові, якого члени пють та ще й розпиячують своїх дітей. От чому ми бачимо ясно, що, даючи дітям пити алькоголь, ми робимо їх самих нещасними, пяницями, злочинцями та хворими й унещасливлюємо їх на ціле життя. Далі ми робимо проступок супроти нашого народу, даючи йому таких членів та засуджуючи його на вимертя. Зрозуміння цих справ мусимо поширити на ціле наше громадянство та мусимо йому завжди і безупинно повторяти: бережіть дітей перед алькоголем! — („Наш Прапор").

Д-р Софія Парфанович.

Марчеля Арле.

ВБИВНИКОВА ДОЛЯ

— Число 45, чи ви спите? Кличу вас уже втретє!

Засуджений, якого душа буяла в далекому осяяному світі, де його назвище не було числом, скорчився, як почув на свому плечі дотик вязничного сторожа.

— Прошу зараз до директора.

— До директора? — промимрив здивований Ґаспаре Санті. Потім піднявся та пішов за сторожем довгими, темними коридорами. За хвилину переступив утретє за тих трицять пять літ поріг канцелярії директора. При вході стояв високий, елеґантний добродій та сказав щиро:

— Чи пізнаєте мене, пане Санті?

То був його оборонець, що своїм таланом і мовою тому трицять пять літ вратував Сантія від стричка.

— Прошу вам добру новину, Санті. Президент держави помилував вас.

Ґаспаре закрив лице долонями, наче його осліпило сильне світло. Заплакав. Кілька днів пізніше поїхав Ґаспаре до Аячіо. Там на двірци ждав на нього син.

— Витайте, тату! — сказав і поцілував його в руку. Потім дивилися на себе довго. Як Ґаспаре в останнє бачив свого сина, той був іще маленькою дитинкою, закутаною від ніжок до голови, наче мумія. А тепер Люїджі великий, кремезний мужчина, кучері чорні.

— Знаєте, тату — зрештою я вам у листі згадував про те, що я оженився. Сподіюся, що будете вдоволені. У селі нічого не змінилося. Все, як і колись...

— Катерино! — кликнув Люїджі, як доходили до хати — тато вернувся.

Молода жінка вийшла їм назустріч. Була гарна, коло двацятьлітня, волосся чорне, зуби білі. Поцілувала в руку Люїджового батька. Глянув на неї пронизливо та без словечка підійшов до хати.

— Ми спимо в великій кімнаті — говорив Люїджі — для вас уладили другу кімнату. Колиж хочете жити з нами в одній кімнаті — то скажіть. Ви господар хати.

Ґаспаре похитав мовчки головою. У великій кімнаті вбив тому сорок літ свою жінку та її любка. А потім утік у гори та жив там винятий зпід права.

— Я волю в другій кімнаті — сказав і додав гостро. — Твоя жінка гарна, одначе замолода для тебе.

Ґаспаре привик скоро до нового життя. Зпочатку навідувалися до нього журналісти задля інтервю. Ґаспаре Санті, корсиканський лев, що пять літ переможно воював із жандармерією та лише завдяки підступові зловили його, був сензацією для часописів...

Деколи навідувалися до нього також колишні приятелі та знайомі. Та він не хотів говорити їм про свої муки у вязниці. Його син часто вибирався в гори, щоби доглядати череди. Тоді в хаті оставався сам Ґаспаре з молодою Люїджовою жінкою.

— Чому ти так виминаєш мене та не дивишся мені в очі? — спитався раз її — чого боїшся мене?

— Боятися? — сказала тихо жінка та поблідла. Їх очі стрінулися, а Ґаспаре вичитав у них сліпий жах. Раз уже, тому сорок літ дивилися на нього так жіночі очі, що пробуджували в ньому гнів і завить. Як Люїджі був у горах, проводив Ґаспаре ночі в городі серед темряви та глядів у вікна молодої синової. Як тому сорок літ. І як тоді побачив одної ночі, що до вікна підкрадалася якась тінь... За хвилинку тінь зникла... Як тоді, як тоді...

Миттю перебігли попеперед очі Ґаспара ті жахливі дні, що рішили про його життя. Не думав довго. Побіг до своєї кімнати, зняв зі стіни пистолю та вернувся тихо до вікна. Нічну тишину роздер пронизливий крик. Три, чотири, пять стрілів — тіні захиталися та впали.

Потім Ґаспаре пішов до кухні, сховав у мішок бохонець хліба та пляшку горілки, заложив за пояс пистолю, загорнувся у широкий жупан і пустився в гори...

Чорна ніч... Тяжко бється йому серце. Не зважає, що серце бється чимраз сильніше, що піт лєється з чола. Вкінці зупиняється, розглядається довкола. У срібному місячному сяйві купається далекий ліс.

— Ліс — ліс — кричить його душа, кричать його очі. Останками сил доволікся до перших кущів — потім заломився.

Так помер Ґаспаре Санті, великий опришок. Не довідався ніколи, який нерозважний був його останній вчинок. Бо той, що крізь вікно влазив до хати молодої жінки, був його син. Не хотів входити дверима, щоби не будити старого батька...

Між учителями „Р. Ш."

В.: Котрого сьогодні є?

Б. (заглядає до пуляреса): Сьогодні є десь коло двацятого.

А.: То чого дивишся до пуляреса.

Б.: Бачиш, мій пулярес має два переділи. Від 1 до 10 в однім переділі є золотівки, в другім дрібні, від 10 до 20 в першім є дрібні, в другім нема нічого, а по 20 оба переділи порожні.

ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНІ ПРОЄКТИ

—o—

46.

Відділ 296 У. Н. Союзу в Арнолд - Ню Кенсінґтон, Па., вибрав на місячних зборах проектову комісію і припоручив їй обробити передконвенційні проекти, які отсе предкладаємо делеґатам конвенції:

1) Тому, що іміґрація спинена, У. Н. Союз мусить звернути пильну увагу виключно на молодіж, тут роджену. А українську молодіж може зорганізувати тільки українська молодіж. У. Н. Союз зорганізували люди не для особистого заробітку, але для любови до свого рідного. Дальше так бути не може, бо молоді люди працювати даром не будуть. У. Н. Союз мусить мати найменше яких двох організаторів; один на Ню Йорк, Бруклин, і т. д. другий на Пітсбурґ, Шікаґо, Ст. Луіс, і т. д. Організатори мусять мати університетську освіту. Вони мають бути назначувані головним урядом, а не вибирані на конвенції, бо при участи кількасот делеґатів це забере багато часу і можуть дістатися на таке відповідальне становище люди зовсім не відповідні. Зрештою делеґати вибирають головний уряд і вже тимсамим дають отим, ними вибраним провідникам, вираз повного довіря. Союз буде вимагати від тих організаторів знання і багато праці; тому мусить їм і добре заплатити. Ті два організатори мусілиб зробляти кожний не менше по $3,000 річно. Союз матиме з цього подвійну користь; як бизнесовий інститут вони надбають молодих, здорових членів, а як український народний, вони, як урядники такої могутньої інституції, матимуть кращу нагоду навязати звязки з впливовими представниками американських шкільних, політичних і ріжних інших установ, а тимсамим матимуть можність рекомендувати наших людей на ріжні урядові роботи, чи хоч приподручувати наших спосібних учнів на безплатне продовжування науки в найвищих школах.

2) Додаток до „Свободи" „Ukrainian Weekly" — знести. А на його місці видавати двотижневик. А якщо це не можливе, то конче видавати місячник у формі книжки (Magazine) в англійській мові. Редактор, чи редактори, мусять бути люди українського роду і тут роджені. При нагляді головного уряду треба дати їм можливо найбільшу свободу, бо вони найкраще розуміють душі своїх молодих товаришів (шок) і найкраще зуміють приєднати молодіж для У. Н. Союзу.

3) Памятаймо, що не булоб „Свободи", не булоб Союзу. Тому саме „Свобода" як дотепер так і надалі мусить бути органом Союзу і його повною власністю.

4) Процент з затягнених позичок на членські грамоти знизити з 6 на 4%.

5) Проектовці, які жадають знижки для редакторів, або головних урядників, мають хіба якесь особисте упередження до редакторів і урядників, або не мають найменшого поняття про мозольну працю редактора чи канцелярійного робітника. У. Н. Союз є безперечно на 99% робітничою організацією. І ми, себто робітники, боремося з капіталом за більшу платню, а з своїми власними робітниками поступаємо гірше від першого-ліпшого поганого наживника-капіталіста. Платню головним урядникам і редакторам не знижувати, а навпаки, треба підвищити платню на такий процент, який одержали в цім році зорганізовані робітники, то є від 10—15%. І признати їм платні відпустки, неменше двох тижнів, а не більше одного місяця кожного року, бо інакше зроблять „сит давн страйк" і будуть мати повну слушність.

6) Всякий держить і шанує чесного і вправленого робітника, а свідомий робітник ніколи не забере кусника хліба свому товаришеві. Теперішній головний уряд, це зважаючи на довголітну депресію, зумів удержати Союз від упадку, а навіть зробив його сильнішим і тому нема найменшої причини змінювати чесних, випробуваних провідників.

7) Винагорода відділових секретарів є майже ніяка. Секретар нашого відділу заявив, що краще буде працювати даром, але за два індіяни робити не буде.

Іван Балабан, предсідник; **В. Калиновський,** секретар і касієр; **І. Федан, П. Зілінський, М. Демчина.**

47.

Товариство ім. Т. Шевченка, відділ 64 У. Н. Союзу в Петерсон, Н. Дж., відбуло дня 3. квітня б. р. мітинґ, на котрім ухвалено такі проекти:

1) Вибір головних урядників повинен відбуватись на конвенції делеґатами. Як можливо, треба добирати нові сили.

2) Конвенція повинна відбуватися що 5 літ, але не в готелі, тільки в домі У. Н. Союзу в Джерзі Сіти, а защаджені гроші можнаб ужити на більшу поміч для Рідної Школи в краю і Америці.

3) Справа Сиротинця повинна бути піднесена на конвенції, бо У. Н. Союз не є в силі такий захист утримати, а тільки в спілці з іншими українськими організаціями.

4) Щоб один урядник У. Н. Союзу не забирав два уряди, а до помочі добирати молоді сили, щоб приучувалися, як провадити організацію, бо старі урядники не будуть усе, а молоді мусять бути підготовані, щоб знали, як діло провадити.

5) У. Н. Союз повинен оплачувати відділових урядників і кореспонденцію, бо відділова каса має виплачувати бенефіт своїм членам в часі слабости.

6) Видати календарі за мадою оплатою і членів не силувати брати календар, бо котрий член любить читати, то сам заплатить за нього.

7) Конвенція повинна взяти під увагу злуку всіх запомогових організацій в один сильний У. Н. Союз.

8) Молодих членів, котрі не вміють читати по українськи, не змушувати оплачувати „Свободу", тільки побільшити „Юкрейнієн Віклі", за котрий мають вони платити, але не так багато як за „Свободу".

Антін Зілінський, предсідник; **Сергій Вінярський,** касієр і делеґат; **Стефан Сосовський,** секретар.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ЧОМУ ЕСПАНСЬКА ВІЙНА ТАКА ЖОРСТОКА.

Таке питання розглядає в недільним числі „Ню Йорк Таймсу" Артур Гарцел. Він розглядає спеціяльні прикмети краю, себто Еспанії, історичної долі краю, національний склад населення, а потім питання: Які прикмети народу Еспанії найбільше кидаються в очі?

Він каже: „Еспанець часами є такий жорстокий, що в це тяжко повірити, як це видно з донесень з горожанської війни від самого початку".

У цій жорстокості еспанці видимо подібні до москалів, коли вірити словам їх найбільшого модерного письменника, Максима Горкого, що підчас горожанської війни в Росії в 1920-тім році писав, що в тій війні й одна й друга сторона, себто й „червоні" й „білі", допускалися просто нелюдських жорстокостей.

ПРИЗНАКИ ЖОРСТОКОСТИ?

На думку Артура Гарцела, про жорстокість еспанців свідчать іще такі факти з життя еспанського народу:

„Еспанець має мало хатних улюбленних звірят. Він бє свого осла, що аж вас милосердя збирає за бідну звірину, але як їй проти нього повстанете, то він не розуміє вашого милосердя. Терпіння людини й звірини йому байдужні. У них нема ніяких організацій для охорони звірят, наскільки я знаю".

Тут Гарцел судить зовсім мірами англьо-саксонської раси. Цвитучих організацій для охорони звірят нема й по інших краях. Одначе чи з цього вже можна робити висновок, що ті народи жорстокі?

ХАТНІ ЛЮБИМЦІ.

Обсервація про хатні улюблені звірята замітна. В англійській мові на це є одно слово: „пет". Під цим розуміється звірину, що її ховається в хаті просто для приємности її „товариства", а не для якоїсь користи. Такими „петами" бувають прерізні пси, коти, морські свинки, крілики, видри, їжаки, а деколи навіть смердлі й гадюки.

Замітно, що ні в одній словянській мові нема на це поняття спеціяльного слова. Чи це малоб значити, що словяни не люблять звірят, або що вони жорстокі?

ТАКЕ ЛИШ ЕСПАНЦІ ЗНАЮТЬ.

Коли такі річи, описані Артуром Гарцелом, можна стрінути в ріжних народів, не можна в них стрінути славних бійок з биками. Каже Гарцел:

„Для чужинця бійка з биками це крайній примір еспанської жорстокости. Чужинця, що прийде до цирку, де бються з биками, збирає обурення на вид ранених, кровавлених звірят. А проте еспанець у цьому не бачить нічого злого; він дивиться лише за одним: він дивиться лише за вправою борців з биками. На щастя, чужинець знає лиш те, що бачить. Він не знає, що коням, котрих мають виводити на поле бою з биками, підрізують голосові вязла в горлі, щоб вони не могли добувати з себе голосу (як їх бики будуть колоти), а вуха наповняють їм піском, щоб вони не чули".

З цим наставленням до боротьби з биками погоджуються й деякі англьо-сакси. Недавно тому подібне наставлення взяв собі відомий американський письменник Геминґвей. Одначе проти нього виступили інші американці.

Та з другого боку треба признати, що й серед еспанців є дуже поважний рух против цього національного спорту, а еспанський повістяр Ібанес звертався проти цього в своїх повістях і оповіданнях.

ПРОТИВЕНСТВА КУЛЬТУРИ.

Коли еспанці назагал іще любуються в бійці з биками, в Англії в цій справі народ займає інакше становище.

Власне недавно відомий на ввесь світ „Манчестер Гардіен" таврував строгими словами англійських панів за те, що вони для спорту гналися з псами за оленем у предовженній погоні, а допавши звіря, постріляли його тяжко вистрілами з рушниць, і, замісць добити його негайно, гналися за ним далі. Каже „Гардіен":

„Любов спорту й ненависть до жорстокости це признаки, які часто звязували з англійським характером. Одначе опис допису про смерть оленя під відбирає нам право на такі претенсії. Чи можна заперечити, що якби лиш половина з цього допису була правдива, то більшість нас мусілаб гірко соромитися? У нас є традиція... що звірина, на котру полюють, має мати принаймні певну основну нагоду втекти".

Та це є англійська традиція. Нема її в багатьох народів. А. Бенсон, наприклад, описує, як на дворі останнього німецького цісаря Вільгельма Другого наганячі гнали сотки звірят перед підвищення, на котрих сиділи у безпечному собі місці цісар і його дружина, стріляючи звірята сотками, не лишаючи звірятам найменшої можливости втечі.

ЗВІДКИ ЖОРСТОКІСТЬ?

Каже далі Гарцел:

„Ця риса жорстокости в еспанців це спадщина від їх орієнтальних предків, маврів".

Якби навіть припустити, що це так, то це пояснює джерела жорстокости лише частинно. Бо тоді все ще лишиться питання: Якщо маври жорстокі, то чому вони жорстокі? Треба показати якісь причини у вихованню маврів, через які вони стають жорстокими. Не можна говорити, що еспанці тому жорстокі, що вони мають багато маврійської крови, а маври тому жорстокі, бо вони маври.

Це вже буде скидатися на те пояснення, яке дав австрійський капраль рекрутові, що питався його, що таке „кірхпарада".

„Кірхпарада" то „кірхпарада!"

„А чому вона так називається?"

„Бо тому! Абтретен!"

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ БРІТЕН, КОНН.

Шевченківське Свято.

Як минулими роками, так і цього року в неділю, 28 березня, нюбрітенський церковний хор (тут нема іншого українського хору, отже, і центральнего, як то хтось мильно подав у „Свободі" з нагоди листопадового свята) під дириґентурою дяковчителя п. Д. Зазворського влаштував гарне Шевченківське свято. Обширна програма свята з двох частин випала так вдоволяючо, що направду п. Зазворському можна щиро за це погратулювати. Мимоходом згадую, що п. Д. Зазворський є молодшим братом п. І. Зазворського, що робить гарну й пожиточну роботу на церковно-народнім полі в Алентавн, Па. Обидва роджені в глухому районі мягкого вуґілля Гінтер, або Смитмил, Па. Нам, українцям, треба радіти, що діти наших земляків, хоч нема тут заводових шкіл, самі власними силами виробляються на гарних церковно-народних працівників.

Під орудою згаданого п. Зазворського співали три хори: мішаний, мужеський і шкільної дітвори. Також і смичковий квартет, а навіть і дует. Під його управою відіграли: „Гадання" — Ніщинського й інше. Сам п. Зазворський є талановитим скрипаком. Декламації шкільних дітей як і підрослої молодіжі, особливо Марійки Зень, а з малих, сімлітнього хлопчика Евгена Сливки віддеклямовано з правдивим смаком.

Вступне слово сказав гр. Н. Настин. Колиб не зрадив був своєї власної опінії, що на Україні вже тепер є так, як цього хотів Шевченко, то його коротка промова була би без догани.

Реферат про життя і значіння Т. Шевченка виголосив місцевий священик, о. Р. Ялечко.

Нюбрітенській громаді належиться признання за те, що на всякі імпрези сходиться на час і заховується на них спокійно. Хай буде честь українському церковному хорові, усій шкільній дітворі з їхнім учителем, а також усій свідомій нюбрітенській громаді за достойне відсвяткування свята в память великого Кобзаря України, Тараса Шевченка.

Вдячний.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Жаль.

Суддя: Чи підсудний признається, що вдарив тещу кріслом так сильно, що аж поломилося?
Підсудний: Так.
Суддя: А чи жалуєте свого вчинку?
Підсудний: Так, цеж було новісеньке крісло...

—o—

На балетовому вечорі.

— Чи маю панові добродієві принести льорнетку?
— Ні, дякую, я нині прийшов із жінкою.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

БЕРДФОРД, ПА.

На інвалідів.

Гром. М. Демчина жертвував і переслав через Обеднання $5 на інвалідів.

СІМСОН, ПА.

На Рідну Школу й Просвіту.

Відділ 43 У. Н. Союзу жертвував $5 на Рідну Школу, а Анна Городиська зложила по $1 на Рідну Школу й Просвіту. Разом переслано через Обеднання $7.

Анна Городиська, секр. від. 43 УНС.

БАБИЛОН, Н. Й.

Коляда 39 від. ОДВУ.

Колядувати ходили: С. Бемко, А. Ґловацька, І. Петровська, О. Заверуха, Д. Заверуха. По $2: пані і п. Холевки, С. Ратушний; по $1: А. Осарчук, О. Кипбіда, К. Кипбіда, Д. Заверуха, пані і п. Заверуха, С. Бемко, А. Ґловацька, І. Ґловацький, пані і п. Р. Ґловацькі, Д. Мазур, Д. Бісовецький, Чостун, Чоловічок, Гутник, Гайт, І. Денеґа, В. Сосніцький, Крісоватий, пані і п. А. Зарковські, А. Петровський, Костун, А. Литвин, пані Дубник, О. Гладкий, Атрес, М. Леґзда; пані Цимбаліста 75 ц.; по 50 ц.: Л. Лендвер, К. Сосніцький, Н. Волш, И. Ремвер, Нусюк; по 25 ц.: Ксентий, Блонарська і Сосніцький.

РАДІО.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Американська співачка Франческа Бавелльо співатиме англійською мовою арію з опери „Запорожець за Дунаєм" в неділю, дня 25. квітня б. р., підчас української радіової години зі стації W. B. N. X., між 9-тою і 10-тою годиною рано. Вона теж буде виступати в тій самій опері, яка буде відограна в Ню Йорку в театрі „Венеція" в днях 8. і 9. травня б. р.

У лікаря.

Хорий прийшов до лікаря. Оглянувши пацієнта, лікар питає:
— Маєте апетит?
— Ні!
— То злий знак!
— Якто? Я тільки що добре поснідав!

Жінка переходить із чоловіком попри крамницю мод.
— Дивися, це поезія, а не сукня!
Чоловік (зітхає): А хтож тепер купує поезії?!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ